

V Bruseli 27. mája 2019
(OR. en)

9123/19

CULT 83
JEUN 74
EDUC 237
DIGIT 108

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 8804/19

Predmet: Závery Rady o mladých tvorivých generáciách

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o mladých tvorivých generáciách v znení, ktoré prijala Rada (vzdelávanie, mládež, kultúra a šport) na zasadnutí 23. mája 2019.

Závery Rady o mladých tvorivých generáciách

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

SO ZRETEĽOM NA:

- politické súvislosti, v rámci ktorých sa zdôrazňuje význam vytvorenia Únie, v ktorej mladí ľudia dostávajú najlepšie možné vzdelanie a odbornú prípravu a môžu študovať a nájsť si prácu na celom kontinente, a v rámci ktorých sa uvádza potreba poskytnúť mladým ľuďom lepšie príležitosti prostredníctvom konkrétnych opatrení a posilnených programov EÚ, ako sa uvádza v prílohe,
- Nová európska stratégia pre kultúru, ktorú Európska komisia prijala v máji 2018 a v ktorej sa zdôrazňuje význam kultúry a tvorivosti pre spoločnosť a konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva,
- ciele pracovného plánu pre kultúru na roky 2019 – 2022, ktorý bol prijatý 27. novembra 2018, a na to, že tento plán uznáva skutočnosť, že silnejšia orientácia na potreby osobitných skupín, ako sú mladí ľudia, je potrebná pre lepšiu súdržnosť a blahobyt.

S VEDOMÍM, ŽE:

- Zapojenie mladých ľudí musí byť základom budúcich politík, a preto v nasledujúcich rokoch bude dôležité počúvať ich názory.
- Deti a mladí ľudia v dnešnom globalizovanom svete čelia mnohým výzvam, a preto je dôležité, aby počas svojej prípravy na život svetobčanov rozumeli kultúrnym hodnotám a rozmanitosti.

- Vývoj v digitálnej oblasti zmenil tvorbu, výrobu, šírenie, prenos a spotrebu kultúrnych a tvorivých diel, čím uľahčuje globálny dosah týchto diel. Digitálny svet vytvoril inovačné modely prístupu ku kultúre a modely osobnej interpretácie a sebaujedenenia, čo vzbudzuje živý záujem medzi mladými ľuďmi, z ktorých sa stáva aktívne publikum.
- Mladí ľudia potrebujú nové zručnosti, aby mohli čeliť špecifickým výzvam, ako sú nezamestnanosť, sociálne vylúčenie, migrácia a nové technológie, ktoré napriek výhodám, ktoré prinášajú, môžu tiež zvýšiť nerovnosti a posilniť kultúrne a hospodárske rozdiely.
- Rozvoj umeleckých a tvorivých zručností a podpora talentov sú základom kultúrnych a kreatívnych sektorov, pričom podporujú inovácie vrátane sociálnej inovácie s cieľom dosiahnuť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.
- Jazykové zručnosti sú nevyhnutné pre mobilitu v Európskej únii, pokiaľ ide o vzdelávanie, odbornú prípravu, prístup ku kultúre a prístup na európsky trh práce.

DOMNIEVA SA, ŽE:

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je dôležité podniknúť ďalšie kroky na riešenie týchto piatich priorít:

- podporovanie lepšieho prístupu ku kultúre a účasti detí a mladých ľudí na kultúre;
- posilnenie medzisektorovej spolupráce so zameraním na synergie medzi kultúrou a vzdelávaním;
- uľahčenie podnikania mladých ľudí v kultúrnych a kreatívnych sektoroch;
- podporovanie vzniku nových talentov;
- podporovanie digitálnych zručností a mediálnej gramotnosti.

UPOZORŇUJE, ŽE:

- Kultúrne organizácie, vzdelávacie inštitúcie a práca s mládežou zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní základov tvorivosti, ktorá je kľúčová pre rozvoj spoločnosti ako celku.
- Je potrebný strategickejší prístup k účasti detí a mladých ľudí na kultúre s cieľom podporiť ich tvorivosť a kritické myslenie a pomôcť im rozvíjať zručnosti, ktoré sú dôležité pre ich blahobyť, vzdelávanie, pocit spolupatričnosti, aktívne občianstvo, sociálne začlenenie a budúcu zamestnateľnosť alebo schopnosť začať podnikáť.
- Kultúrne a tvorivé zručnosti získané formálnym a neformálnym vzdelávaním a informálnym učením sa, a to aj prostredníctvom účasti na kultúrnych a tvorivých činnostiach, poskytujú mladým ľuďom nástroje na to, aby boli tvoriví, a vynaliezavosť, aby vyriešili problémy a pracovali spoločne a experimentálne. Experimentálne prístupy majú kľúčový význam pri podpore tvorivosti a inovácie. Umelecké a kultúrne vzdelávanie je súčasťou špecializovaného a interdisciplinárneho prístupu, a preto zohráva významnú úlohu pri vytváraní ďalších príležitostí pre mladšie generácie, a tým im pomáha lepšie čeliť budúcim výzvam, ako aj pri podpore posilnenia postavenia, osobného rozvoja a vzájomného kultúrneho porozumenia.
- Takisto je dôležité podporovať opatrenia, ktoré uľahčujú hladký prechod zo vzdelávacieho systému na trh práce, a to aj podporou podnikania mladých ľudí, stáží a učňovskej prípravy v kultúrnych a kreatívnych sektoroch.
- Mladí ľudia nepredstavujú homogénnu skupinu, pokiaľ ide o ich zručnosti, úroveň vzdelania, pripravenosť na budúcnosť a očakávania. Iniciatívy a opatrenia zamerané na posilnenie a podporu zručností, ktoré sú potrebné na vstup na trh práce alebo na začatie podnikania a pre dospelosť všeobecne, by mali byť prispôsobené kapacitám, ktorými už mladé generácie disponujú.

- Mali by sa identifikovať a odstrániť nerovnosti a hospodárske alebo sociálne prekážky, ktoré by mohli znemožniť prístup mladých ľudí ku kultúre a ich účasť na nej v úlohe tvorcov, spotrebiteľov a podnikateľov alebo ich prístup k novým technológiám, s cieľom zaistiť, aby sa v plnej miere využil prínos a účasť všetkých mladých ľudí vrátane skupín s obmedzenými príležitosťami.
- Osobitná pozornosť by sa preto mala venovať mladým ľuďom, ktorým hrozí marginalizácia na základe ich etnického pôvodu, pohlavia, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia, náboženstva, viery alebo politických názorov, s cieľom zaistiť zahrnutie všetkých mladých ľudí.
- Dostupnosť bohatého výberu kultúry vďaka digitálnemu vývoju nemusí nutne zaručovať prístup k vysokokvalitnému viacjazyčnému kultúrnemu obsahu. Je preto nevyhnutné skonsolidovať kultúrne politiky, ktoré podporujú rovnaké príležitosti pre mladých ľudí tak, aby sa všetci mohli zoznámiť s kultúrou a rozvíjať svoje tvorivé a kritické myslenie, ako aj svoje kritické a analytické zručnosti, z ktorých sú všetky kľúčové pre ich prístup k digitálnemu kultúrnemu obsahu a interakciu s týmto obsahom.
- Digitálne technológie majú pozitívny vplyv na rozvoj tvorivosti, pretože umožňujú nové formy vyjadrenia, komunikácie, účasti na kultúre a kritiky. Tvorivosť môže okrem toho zohrávať dôležitú úlohu v tom, aby boli technológie a digitálne služby používateľsky ústretové. Takže poľudštením technológií možno zabezpečiť, že budú slúžiť ľuďom a uspokojia ich potreby. Mladé generácie – často označované za digitálne generácie – ako tvorcovia aj spotrebitelia kultúry dávajú prednosť novým modelom podnikania, ktoré predtým neexistovali. Z tohto hľadiska môžu inovatívne finančné mechanizmy podporovať podnikanie a významnou mierou prispievať k dnešnému konkurencieschopnému a udržateľnému kreatívnemu hospodárstvu založenému na inovácii.
- Na základe výsledkov správy pracovnej skupiny pre otvorenú metódu koordinácie s názvom „Úloha verejných politík v rozvoji podnikateľského a inovačného potenciálu kultúrnych a kreatívnych sektorov“ je kľúčové zobrať do úvahy osobitné vlastnosti kultúrneho a kreatívneho odvetvia, konkrétne rôznorodosť hodnotových reťazcov a skutočnosť, že väčšina spoločností v týchto sektoroch sú malé podniky alebo mikropodniky alebo sa skladajú zo samostatne zárobkovo činných osôb. Opatrenia na podporu tvorivosti a podnikania mladých generácií by sa preto mali zamerať na tieto charakteristické vlastnosti.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH PRÁVOMOCÍ A S NÁLEŽITÝM ZRETEĽOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY RIEŠILI TÝCHTO PÄŤ PRIORÍT:

1. Podporovanie lepšieho prístupu ku kultúre a účasti detí a mladých ľudí na kultúre

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- i) v záujme znižovania nerovností, najmä na sociálnej úrovni, pokračovali v tvorbe príležitostí pre deti a mladých ľudí, zvlášť pre deti a mládež zo znevýhodneného prostredia, ktoré by im umožňovali mať prístup ku kultúre a účasť na nej, a aby sa snažili osloviť čo najširšie publikum; prostredníctvom kultúrnych organizácií a podujatí alebo pomocou digitálnych prostriedkov zabezpečili rovnaké príležitosti pre deti a mladých ľudí v mestách aj vo vidieckych oblastiach v záujme odstránenia prekážok, ktoré bránia rovnosti prístupu ku kultúre a účasti na nej;
- ii) uľahčili aktívnu účasť na kultúre podporou spoločnej tvorby a viacjazyčnosti;
- iii) motivovali kultúrne organizácie, aby propagovali a prispôbovali obsah, ktorý ponúkajú, a to aj prostredníctvom digitálnych technológií, s cieľom účinnejšie osloviť deti a mládež a zvýšiť ich záujem o kultúru, umelecké vyjadrenie a vedu;
- iv) pokročili v tvorbe politík založených na dôkazoch prostredníctvom pravidelného monitorovania kultúrnej spotreby, správania a preferencií detí a mládeže, ako aj monitorovaním ich výsledkov v oblasti tvorivosti a jazykových zručností;
- v) naďalej medzi deťmi a mladými ľuďmi propagovali čítanie ako rozhodujúci prostriedok spoznávania kultúry vo všetkých jej prejavoch a vyjadreniach.

Komisia sa vyzýva, aby:

- i) podporovala výmenu najlepších postupov a aktivity partnerského učenia sa medzi členskými štátmi;
- ii) podporovala inovačné iniciatívy zamerané na zlepšenie prístupu mladých generácií ku kultúre a ich účasti na nej ako tvorcov, spotrebiteľov alebo podnikateľov.

2. Posilnenie medzisektorovej spolupráce so zameraním na synergie medzi kultúrou a vzdelávaním

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- i) presadzovali umelecké a kultúrne vzdelávanie a podporovali tým nadobúdanie skúseností a účasť na kultúrnych aktivitách a prispievali k využívaniu potenciálu digitálnych technológií v záujme poskytnutia prístupu ku kultúre a k jazykom;
- ii) v rámci vzdelávacích činností zameraných na deti a mladých ľudí podporovali spoluprácu medzi školami, umelcami, ďalšími profesionálmi v kultúre a kultúrnymi organizáciami;
- iii) podporovali vzdelávanie a odbornú prípravu učiteľov a iných odborníkov s cieľom pozdvihnúť tvorivosť detí a mladých ľudí;
- iv) podporovali medzisektorové činnosti v oblasti kultúrneho povedomia a kultúrneho vyjadrovania a presadzovali nadobúdanie príslušných kompetencií a zručností vrátane umeleckých a jazykových zručností.

Komisia sa vyzýva, aby:

- i) rozvíjala projekty a činnosti na podporu tvorivosti v oblasti vzdelávania, a to aj prostredníctvom spolupráce s medzinárodnými organizáciami, ako je OECD, Rada Európy a UNESCO, a zamerala pozornosť aj na tvorivé a kritické myslenie na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj podporou STEAM (veda, technológia, inžinierstvo, umenie a matematika);
- ii) podporovala a šírila výsledky uvedených iniciatív tak v príslušných prípravných orgánoch Rady, ako aj vo vzťahu k širokej verejnosti.

3. Uľahčenie podnikania mladých ľudí v kultúrnych a kreatívnych sektoroch

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- i) zvážili optimalizáciu využívania dostupných finančných zdrojov na podporu tvorivosti a v náležitých prípadoch na podporu projektov zameraných na podnikanie mladých ľudí;
- ii) nabádali na rozvoj „inkubátorov“ kultúrneho a kreatívneho priemyslu, umeleckých pobytových rezidencií, podnikateľských akceleratorov, klastrov a kreatívnych centier, ako aj na rozvoj kultúrnych digitálnych platforiem a podporovali medzisektorové partnerstvá a siete;
- iii) pozdvihovali podnikateľskú kultúru, tvorivosť a inovácie celoživotným vzdelávaním už od raného veku a prostredníctvom formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a venovali pri tom značnú pozornosť využívaniu dizajnérskeho myslenia a možností odbornej prípravy, napríklad vo forme podnikateľských iniciatív pred uplatnením podnikateľského plánu i po jeho uplatnení;
- iv) zvažovali, ako vytvoriť priaznivé podmienky pre kultúrne startupy, ktoré riadia mladí ľudia, a podporovali medzisektorové inovácie.

Komisia sa vyzýva, aby:

- i) posilňovala podnikanie v kultúrnom a kreatívnom priemysle a medzisektorové siete medzi mladými ľuďmi a zdôrazňovala pri tom ich potenciál stimulovať rozvoj profesionálov z kultúrnych a kreatívnych odvetví prostredníctvom mobility vrátane výmen, coworkingu a spolutvorby, študijných pobytov a činností partnerského učenia sa;
- ii) podporovala partnerstvá medzi profesionálmi z kultúrnych a kreatívnych odvetví, ako aj medzi týmito odvetviami, a to aj prostredníctvom podpory startupov, kreatívnych centier a sietí inkubátorov s cieľom začleniť do tvorivosti, umenia a dizajnu vyspelé technológie a vedu.

4. Podporovanie vzniku nových talentov

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- i) zvážili posilnenie spolupráce medzi zainteresovanými stranami v oblasti kultúry a vzdelávania s cieľom podporovať tvorivé talenty, povzbudiť konkurenciu v oblasti inovácií a odmeňovať tvorivosť v kultúrnej sfére;
- ii) rozšírili prístup k novým technológiám, a to aj pre mládež s nedostatkom príležitostí, s cieľom posilniť postavenie talentovaných mladých ľudí.

Komisia sa vyzýva, aby:

- i) presadzovala kultúru a tvorivosť, a to aj prostredníctvom umeleckého vzdelávania v rámci príslušných programov EÚ;
- ii) podporovala rozvoj mladých tvorivých talentov prostredníctvom viacjazyčných platforiem, programov a politík týkajúcich sa mobility.

5. Podporovanie digitálnych zručností a mediálnej gramotnosti

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- i) posilňovali digitálne zručnosti, mediálnu gramotnosť a tvorivé a kritické myslenie, a to aj prostredníctvom využívania príslušných programov a fondov EÚ, pretože sú rozhodujúce pri zabezpečovaní zamestnateľnosti mladšej generácie a jej schopnosti prispôbiť sa štrukturálnym zmenám v digitálnych technológiách. Verejné/súkromné partnerstvá môžu slúžiť ako prepojenie medzi vzdelávaním, občianskymi organizáciami a podnikmi;
- ii) podporovali tvorivé využívanie technológií, tvorivé a kritické myslenie a analytické zručnosti prostredníctvom formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa vrátane zapojenia otvorených vzdelávacích zdrojov s cieľom rozvíjať schopnosť mladých ľudí vyhodnocovať informácie;
- iii) pokračovali vo výmene najlepších postupov a výskumu medzi odborníkmi a tvorcami politík s cieľom posilniť nadobúdanie zručností v oblasti mediálnej gramotnosti.

Členské štáty a Komisia sa vyzývajú, aby:

- i) podporovali opatrenia v oblasti mediálnej gramotnosti, ktoré sú rozhodujúce pre využívanie digitálnych technológií a majú významný vplyv na tvorivé a kritické myslenie mladých ľudí, na ich prístup ku kultúre, porozumenie kultúrnym javom a na schopnosť tvoriť obsah;
- ii) podporovali odbornú prípravu učiteľov a pracovníkov s mládežou v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa s cieľom vybaviť ich náležitými zručnosťami pri odovzdávaní mediálnej gramotnosti, keď pracujú s deťmi a mladými ľuďmi.

Komisia sa vyzýva, aby:

- i) pokračovala v konzultáciách s odbornou obcou v členských štátoch o najlepších spôsoboch zoskupovania a podpory – a to aj prostredníctvom vhodných online nástrojov – existujúcich iniciatív s cieľom nadviazať na ne a zvýšiť informovanosť mladých ľudí o kľúčových otázkach týkajúcich sa prostredia digitálnych médií, napr. o účasti a tvorivosti, dôveryhodnosti, kritickom myslení a informovaných rozhodnutiach, ako aj o rešpektovaní súkromia.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, aby využili dostupné zdroje a pripravili mladé tvorivé generácie na príležitosti a výzvy budúcnosti.

Európska rada

Rímska deklarácia z 25. marca 2017

Závery Európskej rady zo 14. decembra 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)

Závery Európskej rady z 15. decembra 2016 (EUCO 34/16)

Závery zo zasadnutia Európskej rady z 20. a 21. októbra 2016 (EUCO 31/16)

Bratislavské vyhlásenie zo 16. septembra 2016

Rada

Závery Rady o presahovaní oblasti kultúry a kreatívnej oblasti s cieľom podnecovať inováciu, hospodársku udržateľnosť a sociálnu inklúziu (Ú. v. EÚ C 172, 27.5.2015, s. 13)

Závery Rady o podpore tvorivého a inovačného potenciálu mladých ľudí (Ú. v. EÚ C 169, 15.6.2012, s. 1)

Závery Rady o kultúrnych a tvorivých kompetenciách a ich úlohe pri budovaní intelektuálneho kapitálu Európy (Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 19)

Závery Rady o podpore tvorivej generácie: rozvoj tvorivosti a inovačnej schopnosti detí a mladých ľudí prostredníctvom kultúrnych prejavov a prístupu ku kultúre (Ú. v. EÚ C 301, 11.12.2009, s. 9)

Uznesenie Rady Európskej únie a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 (Ú. v. EÚ C 456, 18.12.2018, s. 1)

Komisia

Oznámenie Komisie z 22. mája 2018 s názvom Nová európska stratégia pre kultúru (COM(2018) 267 final)

Oznámenie Komisie z 22. mája 2018 s názvom Zapájať mladých ľudí, spájať ich a posilňovať ich postavenie: nová stratégia EÚ pre mládež (COM(2018) 269 final)

Oznámenie Komisie zo 14. novembra 2017 s názvom Posilňovanie európskej identity vzdelávaním a kultúrou (COM(2017) 673 final)

Správy v rámci otvorenej metódy koordinácie:

- Príručka o kultúrnom povedomí a vyjadrovaní (2016)
- Podpora prístupu ku kultúre prostredníctvom digitálnych médií: politiky a stratégie na rozvoj publika (2017)
- Úloha verejných politík pri rozvíjaní podnikateľského a inovačného potenciálu kultúrneho a kreatívneho sektora (2018)